

Miljødirektoratets tiltaksplan

Per Johan Salberg

MÅL: Øke kunnskap om utvikling, kjennetegn for gode leveområder, trusler og tiltak.

- **Kartlegging av pollinatorer**
  - Sørge for at pollinerende insekter inngår som en del av oppdrag til Artsdatabanken (Artsprosjektet) og i prosjekter Miljødirektoratet bestiller fra fagmiljøer.
  - Bidra til citizen science - innhenting av kunnskap vha. engasjerte borgere.
- **Kartlegging av viktig areal for pollinatorer**
  - Etablere kartleggingsprogram for arealer og naturtyper som er viktige for pollinatorer, og som ikke er prioritert for kartlegging i Miljødirektoratets kartleggingsinstruks p.t.
  - Tilrettelegge for kartlegging av viktige arealer for pollinerende insekter i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Innsatsområde økt kunnskap forts.

- **Overvåking av pollinatorer**
- Fremskaffe overvåkingsdata for pollinatorer gjennom Nasjonal overvåking av insekter.
- Utvide pågående program for overvåking av humler og dagsommerfugler
- Bidra til citizen science - innhenting av kunnskap vha. engasjerte borgere.
- **Overvåking av viktig areal for pollinatorer**
- Tilrettelegge for overvåking av viktige arealer for pollinerende insekter i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket
- I samarbeid med berørte sektorer vurdere behov for overvåking av areal og naturtyper som er viktige for pollinatorene.
- Overvåking av areal og naturtyper som er viktige for pollinatorene.

Innsatsområde økt kunnskap forts.

- Vurdere metode for vedlikehold av datasettet Verdifulle kulturlandskap med vekt på oppdatering av tilstandsdata på biomangfold, og dermed verdien for pollinerende insekter. (700 lokaliteter registrert på 90-tallet, og lagt i Naturbase)
- Tambier: VKM gis oppdrag om å utrede kunnskapsstatus og gi vurdering av potensiell konkurranse fra tambier og risiko for overføring av sykdommer fra tambier til villbier.

MÅL: Unngå tap, og øke omfanget av sammenhengende, gode leveområder.

- **Tiltak for å ivareta pollinatorer gjennom tilskudd:**
  - Tilskudd til tiltak for ville pollinerende insekter.
  - Tilskudd til trua arter og naturtyper.
  - Innenfor tilskotsordning for prioriterte kulturlandskap bidra til å øke skjøtselstiltakene som har positiv virkning for vanlige og trua pollinatorer i kulturlandskap som er registrerte i Naturbase (Verdifulle kulturlandskap).
- **Sikring av areal og arter**
  - Områdevern gjennom frivillig skogvern
  - Områdevern gjennom supplerende vern
  - Arbeide for å ta vare på naturtyper, bl. a. gjennom virkemiddelet utvalgt naturtype, som er viktige for pollinatorer gjennom samarbeidet med andre sektormyndigheter om ivaretagelse av trua natur.
  - Arbeide for å ta vare på pollinatorer ved virkemiddelet prioritert art gjennom samarbeidet med andre sektormyndigheter om ivaretagelse av trua natur.

MÅL: Unngå tap, og øke omfanget av sammenhengende, gode leveområder forts.

- **Artsforvaltning**
  - Handlingsplaner for trua arter.
- **Kommunal arealforvaltning**
  - Grønn infrastruktur:
    - utvikle kartverktøy for ivaretagelse av leveområder og viktige landskapsøkologiske forbindelser for pollinatorer og evt. også gjennomføre langsiktig overvåking av pollinatorenes grønne infrastruktur.
  - Videreføre arbeidet med kommunedelplan for naturmangfold.

Forts.: MÅL: Unngå tap, og øke omfanget av sammenhengende, gode leveområder.

- **Skjøtsel som hindrer reduksjon av/øker areal som er viktig for pollinatorer.**
  - Innarbeide hensyn til pollinatorer i skjøtselsplaner for verneområder.
  - Legge inn forslag til pollinatortiltak i forvaltningsveileder for de statlig sikra friluftslivsområdene.
  - Utarbeide beplantningsstrategi for et utvalg av de statlig sikra friluftslivsområdene. 2300 områder - starte med ett til to pilot-områder.
  - Mer skjøtsel i trua naturtyper som bedrer forholdene for pollinatorar.
  - Vurdere behov for skjøtsel av støtteareal i tilknytning til de trua naturtypene for å unngå genetisk isolasjon.

MÅL: Unngå tap, og øke omfanget av sammenhengende, gode leveområder forts.

- **Skjøtsel forts.**

- Oppdatere mal- og veiledningsmateriell for kystlynghei, samt utarbeide samme materiell for øvrig kulturmark (1. pri. bør være naturbeitemark og hagemark).
- Vurdere om de fylkesvise skjøtelsesgruppene opprettet for handlingsplan slåttemark, (som består av FM, regionale fagmiljø, ideelle organisasjoner, grunneier-representanter) kan brukes for regional oppfølging av pollinatorstrategien.
- Jf. Tiltaksplan mot skadelige fremmede organismer: Trekke inn hensynet til ville pollinatorer i prioriteringen av tiltak mot fremmede skadelige organismer, og i bruk av bekjempelsesmetodikk.

MÅL: Gjøre kunnskap tilgjengelig for alle målgrupper

- Utvikle nettside/publikasjon med enkle råd om hensyn til pollinerende insekter ved skjøtsel av arealer.
- Informere om pollinerende insekter i skog.
- Oppdatere og utvikle veiledning til kommunen om bruk av virkemidlene i plan- og bygningsloven (arealformål, bestemmelser og retningslinjer) for å ivareta viktige områder for pollinatorer.
- Tilrettelegge møteplass for utvikling og etablering av privat- offentlig samarbeid (Pollinatorforum)

